

NOTAT

Oppdragsnavn: Reguleringsplan for Elgeseter gate 26

Oppdragsgiver: Villaservice AS
Kontaktperson: [Kontaktperson]

Emne: Folkehelse

Ansvarlig enhet: WSP Norge AS

Utført av: Vivi Ann Johnsen/Oddhild Fausa

Dato: 03.06.2022

1. INNLEDNING

Folkehelsearbeid handler om å skape et samfunn som fremmer helse i befolkningen. Både helsefremmende og forebyggende innsats. Folkehelsearbeidet er en del av samfunnspolitikken og skjer i stor grad på andre områder enn innenfor helsetjenesten. Kommunens folkehelsearbeid skal mellom annet sikre eksempelvis vannforsyning, luft og støy forebygging, trygge omgivelser, kriminalitets og ulykkesforebygging, trafikkisikkerhet, gode fritidstilbud, godt tilrettelagte turstier, nærhet til møteplasser, redusere sosial ulikhet, ensomhet og lik tilgang på velferdstjenester. Folkehelsearbeidet bygger på et tverrfaglig og tverretattlig samarbeid.

Folkehelsearbeid er samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, og arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Kilde: regjeringen.no

Disse faktorene ligger til grunn for folkehelseperspektivet i folkehelseloven og i plan- og bygningsloven og forvaltes blant annet gjennom i kommunens arealplanlegging og reguleringsplanarbeid med bestemmelser.

AVKLARINGER MED TRONDHEIM KOMMUNE

I forbindelse med regulering av Elgeseter gate 26 ber kommune om følgende:

Folkehelseutredning må foreligge før planen sendes på høring. Her må samvirke mellom luftkvalitet og støy beskrives, og problematikken med lite uterom og kompensierende tiltak, jamfør veileder til T-1442/2021; M-2060 kap.4.1, må klargjøres. Folkehelseutredningen må beskrive endringen i støysituasjonen for eksisterende bebyggelse og begrunne hvorfor endringen på grunn av refleksjon ikke utløser krav til tiltak for disse boligene.

Veileder M-2061 Veileder om behandling av støy i arealplanlegging. Kap. 4.1: «Planlegging av nye boliger». Kompenserende tiltak bl.a.:

- Hvis kommunen tillater boliger i rød støysone anbefales det å stille krav i bestemmelsene om at minst et soverom og minst halvparten av rom for støyfølsom bruk plasseres mot stille side.

Reguleringsplan for Elgeseter gate 26 legger opp til fortetting i Trondheims indre bysone. Fortetting i by har et folkehelseaspekt ved å oppnå redusert behov for motorisert transport og mulighet for å øke folks hverdagsaktivitet. Beliggenheten i sentrumsområdet har god tilgang til attraktive byrom og parker.

I reguleringsplan for Elgeseter gate 26 er folkehelse vurdert som relevante innenfor tema uteoppholdsarealer, friområder og parker, sykkel og kollektiv, forretninger og kulturminner. Det er i reguleringsplanen knyttet funksjons- og kvalitetskrav til bebyggelsen og utearealer for å ivareta hensyn til helse, miljø, sikkerhet, universell utforming og behov for uteoppholdsarealer.

2. SAMVIRKE MELLOM LUFTKVALITET OG STØY

Fortettingsområder er ofte utsatt for støy og luftforurensning. Det er et samspill mellom støy og luftkvalitet og forslag til tiltak må sees i en slik sammenheng. Tiltak for reduksjon av støy kan ha en positiv effekt for reduksjon av luftforurensning.

Reguleringsplanen har både ny og eksisterende boligbebyggelse der bebyggelsen ligger i rød sone for luftkvalitet (ihht. retningslinje T-1520) og deler i rød og gul sone for trafikkstøy fra Elgeseter gate.

I denne type prosjekt kan en legge vekt på en rekke små og store fysiske forbedringer som:

- Støyskjerming i fasade mot gate og sykkelparkering og mellom bygg. Dette er umiddelbare, konkrete og stort sett positive resultater av satsing for å sikre et mest mulig bilfritt miljø rundt boligene utover eksisterende trafikk for å forebygge og redusere luft og støyforurensning i området.
- Nærhet til kollektivt tilbud styrker mulighetene for alternativ til bilbruk for beboere i blokka.
- Nærhet til tilbud på NTNU campus, St. Olavs hospital og nærbutikker i gang-/sykkelavstand. Dette har betydning for å minske behovet for trafikale løsninger som bil og kollektive trafikkkløsninger for å komme til og fra f.eks. studentaktiviteter og servicetilbud. I et overordnet byutviklingsperspektiv vil dette være med på å forebygge og redusere luft og støyforurensning.
- Nytt bygg vil ha en skjermende virkning for felles gårdsrom og dermed skjerme for støy og luftforurensning fra Elgesetergate.
- Befolkningen i større byer er mer plaget av vegtrafikkstøy enn andre, fordi konsentrasjon av luftforurensningen påvirker plageopplevelsen. På grunn av at Elgeseter gate er en trafikkert gate har man tatt hensyn til det i prosjektet med å ha det bilfritt, slik at støy og luftplagene ikke øker ytterligere i prosjektet eller i området ellers.
- Betydning av fremtidig trafikkendring. Hvis trafikken endrer seg, vil mange av ulempene med støy og luftforurensning knyttet til trafikken endre seg. I samfunnet generelt er det en villet politikk å stimulere til mer bruk av sykkel og øke andelen elektriske biler som er mer stillegående og som ikke forurensrer ikke luften. I fremtiden vil luft og støyforurensningen mulig minimaliseres.
- I Norge i dag er det et mål om 0 utslipp, i dag selges det flere el og hybrid biler enn bensin og dieslbiler. Regjeringens målsetting er at innen 2025 er det kun fossilfrie personbiler. Denne utviklingen vil ha en positiv effekt på problematikken rundt støy og luftforurensningen i tilknytning til prosjektet, og muligheten til fortetting i området i fremtidsperspektivet.

3. PÅVIRKNING PÅ EKSISTERENDE BEBYGGELSE

For eksisterende boliger i kvartalet vil det bli en bedre støysituasjon enn i dag. Nytt bygg vil skjerme for trafikk i Elgeseter gate og det etableres støyskjerm mellom bebyggelse. På terreng vil støyskjermingen ha mest effekt.

For eksisterende bebyggelse på motsatt side av Elgeseter gate vil nytt bygg medføre økning av støynivå på ca. 0-1 dB, som er knapt merkbart. Det er ikke beskrevet krav til tiltak i T1442/2021, men ved enkle grep i nybyggets fasade kan refleksjonen til nabobebyggelsen reduseres:

- Unngå at fasaden blir en slett flate
- Variasjon i tekstur

- Tydelige vinduskarmer eller vindusflater som ligger lenger inn enn fasadelivet

4. BYDELSUTVIKLING

Trondheims har en posisjon som en av Norges store utdanningsentre med svært mange tilflyttende studenter, i tillegg kan det være behov for botilbud for ansatte på St. Olavs. Behovet for små boliger vil derfor øke og prosjektet ligger i gangavstand fra begge tilbudene og andre hverdagstjenester. Tilgang til nødvendige servicetilbud som butikker, møteplasser, arbeids- (her universitet) og aktivitetstilbud, samt enkel tilgang til turveger og grøntområder som binder bydelen sammen. Dette vil kunne bidra til å redusere bil og kollektivbruk. Enkel tilgang til kollektivtransport bidrar til enkel forflytning til andre steder i byen. Dersom en forsterker det etablerte bymiljøet vil det bidra til å styrke tilhørighet for beboere som flytter til området. Tilhørighet vil kunne bidra til en god samfunnsutvikling og gi grobunn for gode synergier og muligheter som fremmer folkehelse.

Fysisk tilrettelegging har stor betydning for en god folkehelse, å tilrettelegge for sosial bærekraft er vel så viktig for mestring i dagliglivet.

En utvikling av 10 minutters byen betegnes som en bærekraftig byutvikling sett i folkehelseperspektiv. Nærhet til alt skal bidra til et inkluderende byliv, mer trivsel og mindre transport.

BOMILJØ

Et godt bomiljø handler ikke nødvendigvis bare om boligen og uteområdene tilknyttet boligen, men like mye om nærområdet og tilgjengelighet til tilbudene en til daglig er avhengig av. De nære omgivelsene vil ha innvirkning på livskvaliteten for den enkelte. Planforslaget forventes å kunne skape et godt bomiljø med urbane kvaliteter, mulighet for aktivitet og sosiale treffpunkt i bygget og i nærområdet, noe som er viktig for god psykisk velferd.

BOLIGEN

Foreløpig prosjektering viser at dagslyskravene i TEK vil bli oppfylt for alle boenheter i tiltaket. Inneklimakrav oppfylles samt støyskjermet luftebehov.

GODE UTEROMRÅDER

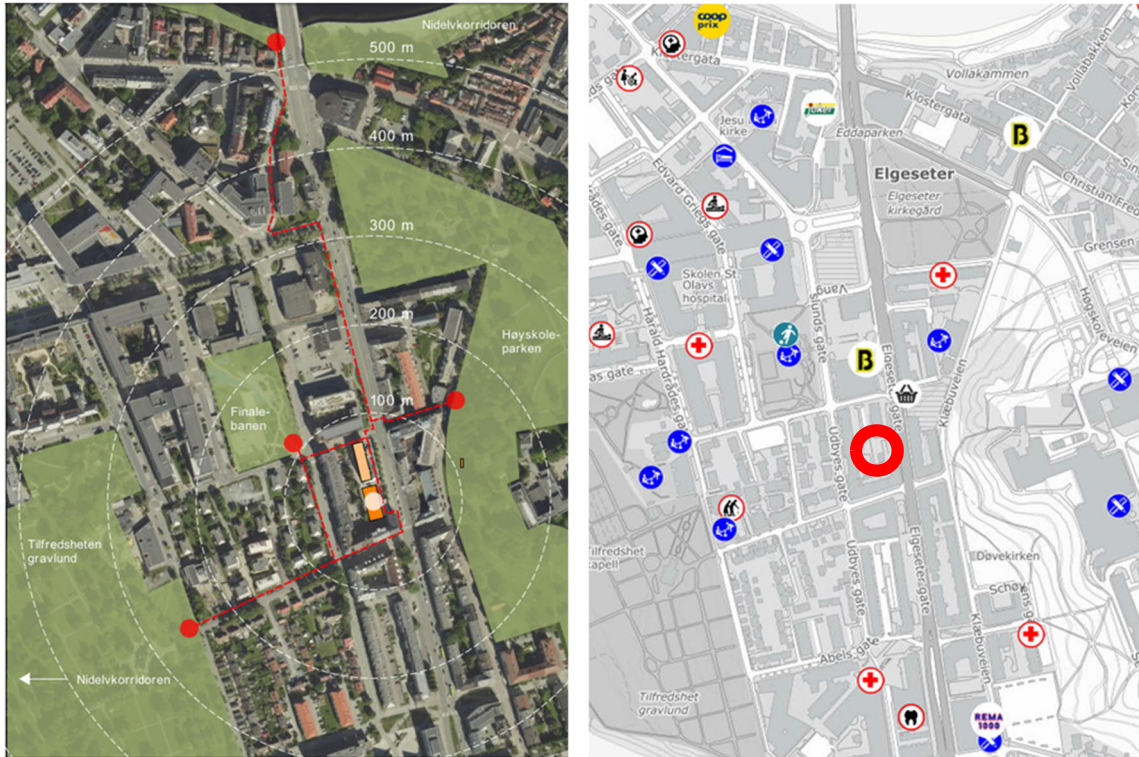
Helse og fysiske omgivelser er knyttet tett sammen. Effektene av at grønne områder og natur virker inn på menneskers helse og livskvalitet. I umiddelbar nærhet til boligene er det parker og muligheter for uteromsaktiviteter på grøntområder. Mulighetene vil kunne bidra til økt fysisk aktivitet, både i form av å gå og andre fysiske utendørsaktiviteter. Grøntområdene i nærmiljøet kan også fungere som sosiale møteplasser, eller et område der enkeltpersoner kan ferdes eller slå seg ned alene uten å føle seg utenfor. Slike arenaer er viktige og stimulerer til å bevege seg utendørs enten sammen med andre eller alene.

Uterom i prosjektet dekker nesten kravet i kommuneplanen. I arbeidet med å oppnå mest mulig uteareal har det vært fokus på å skape gode sosiale møteplasser der det er muligheter på egen tomt. Som fortettingsprosjekt og med beboere i små leiligheter sees tilbud i nærmiljøet av like viktig karakter som det umiddelbare nære utearealet. Felles uterom ligger på terreng og på takterrasse, private uterom er balkonger. Det legges til rette for varierte sosiale soner og grønne soner med mulighet for dyrking på takterrassen. I uterom på terreng er det planlagt små møteplasser for 2-4 personer og et område med møblering for inntil 20 personer. I areal under tak i første etasje legges det opp til aktivitet som trening/lek. For annen aktivitet ligger Finalebanen i kort gangavstand.

Beboerne i leilighetene i nytt bygg vil ha andre behov enn beboere i større boliger og kanskje være i en livsfase der de søker utover eget område for aktivitetstilbud og møteplasser. De vil også ha mindre behov for lekeplasser enn beboere i større boliger.

NÆRHET TIL SERVICETILBUD OG TJENESTER

Plassering en av boligene antas å være attraktiv med nærhet spesielt til universitet og St. Olavs hospital. Det kan være et attraktivt botilbud for studenter eller ansatte ved St. Olavs. Sett i et folkehelseperspektiv vil denne nærheten kunne medføre enkel forflytning til studiested/arbeid fra hjemmet. Denne nærheten vil også bidra til mindre trafikk. Boligene har nærhet til dagligvarehandel og servicetilbud som er viktig i forhold til folkehelse; ved å kunne få det en trenger i det daglige gjør det enklere å mestre dagliglivet.

Figur 1: Parker, aktivitetsområder og servicetilbud i nærområdet (Ill. Agraff/Insight)

5. OPPSUMMERING OG KOMPENSERENDE TILTAK

LUFT

Det er i dag fokus på reduksjon av luftforurensning i Elgeseter gate og kommunen har intensivert renhold og støvdemping. Vask og støvsuging foretas jevnlig og dersom det er forhøyet svevestøvnivå. Dette tiltaket i tillegg til en stadig økende elbilandel, kommunens nullvekstmål for personbiltrafikk og planlagt reduksjon av fartsgrense til 40 km/t vil være faktorer som på sikt vil bedre luftforurensningen i Elgeseter gate.

Tiltak i prosjektet som vil bidra til en forbedring av situasjonen for Elgeseter gate 26 er bl.a.:

- Plassering av luftinntak på baksiden av bygget, vendt bort fra trafikkert veg
- Ha filter på luftinntaket
- Ha uterom vendt bort fra trafikkert veg
- Tiltak for støvdemping i anleggsperioden

STØY

Det er foreslått tiltak for redusering av støy for nabobebyggelse og beboere i nytt bygg.

- Uterom og balkonger vender mot gårdsrom/stille side.
- Minst et soverom og minst halvparten av rom for støyfølsom bruk plasseres mot stille side (krav i rød støysone)
- Fellesarealer innendørs
- Støyskerm mellom nybygg og Jugendgården.

- På takterrasse og på enkelte balkonger lengst sør (9. og 10. etg.) er det behov for tett rekkverk
- Støytilpasset fasade og vinduer mot Elgeseter gate.
- Fremtidig endret trafikkbilde med flere syklende og flere 0 utslipps personbiler minimaliserer støy og luft forurensning

UTEROM

- Nærhet til offentlig grøntområder kan være kompenserende tiltak for lite uterom i prosjektet.
- Nærhet til Finalebanen som aktivitets- og lekeområde
- Prioritert sykkelparkering og uterom foran parkeringsareal
- Felles takterrasse
- Nærhet til sosiale møteplasser og servicetilbud, studietilbud og arbeidsplasser er prioritert i prosjektet, eller i tilknytning til prosjektet

EKSISTERENDE BEBYGGELSE

- Unngå at fasaden blir en slett flate
- Variasjon i tekstur
- Tydelige vinduskarmer eller vindusflater som ligger lenger inn enn fasadelivet